

Czas wolny a zachowania ryzykowne młodzieży

Free time activities and adolescents' risk behaviours

Krzysztof Bobrowski

Pracownia Profilaktyki Młodzieżowej „Pro-M”, Zakład Psychologii
i Promocji Zdrowia Psychicznego, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa

Abstract – Introduction. The aim of this study was to analyse the relationships between adolescents' free time activities and risk behaviours, controlling for socio-demographic, individual, peer and family factors.

Methods. This survey was conducted among 15-year-old students ($n = 1461$) in a random sample of middle school classes (9th graders) from three Warsaw districts: Mokotów, Ursynów, and Wilanów. The questionnaire containing questions about free time activities was administered to half of the sample ($n = 739$). The relationships between variables were tested using the stepwise logistic regression (with the Wald statistics).

Results. The risk of involvement in different risky behaviours was lower (odds ratio about two times lower) when students did their homework at least one hour per day, regularly read books for pleasure, or attended the cinema regularly. Playing computer games was associated with an increased risk of violent behaviours ($OR = 1.5$). Spending free time outside the home (over 3 hours per day) was associated with an increased risk of psychoactive substance abuse and delinquent behaviours (the latter only for boys). Students who regularly participated in organised sport activities were more likely to abuse psychoactive substances.

Key words: risk behaviours, free time activities, adolescents, risk factors

Streszczenie – Wstęp. Celem pracy była analiza związków pomiędzy aktywnością w czasie wolnym a zachowaniami ryzykownymi na tle zmiennych socjodemograficznych oraz czynników rodzicielskich, rówieśniczych i indywidualnych.

Metody. Badania ankietowe prowadzono wśród 15-letnich uczniów ($n = 1461$), w losowo dobranej próbie klas gimnazjalnych, w części Warszawy obejmującej dzielnice: Mokotów, Ursynów i Wilanów. Ankiety zawierające pytania o czas wolny wypełniała losowo dobrana połowa badanych uczniów ($n = 739$). Związki między zmiennymi analizowano wykorzystując krokową regresję logistyczną ze statystyką Walda.

Wyniki. Prawdopodobieństwo występowania różnych zachowań ryzykownych było mniejsze (ok. dwukrotnie), jeśli badani spędzali co najmniej jedną godzinę dziennie na odrabianiu lekcji, regularnie czytali książki dla przyjemności lub chodzili do kina. Zajmowanie się grami komputerowymi

Praca w całości finansowana ze środków budżetowych na naukę w latach 2004–2006 w ramach projektu statutowego IPiN pt. „Wybrane aspekty stylu życia a wskaźniki zdrowia psychicznego młodzieży szkolnej”.